

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การขับเคลื่อนองคาพยพและองค์กรใด ๆ ก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่สุด คือทรัพยากรที่ป้อนเข้าสู่องค์กรเพื่อผลักดันให้มีการขับเคลื่อน ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ปฏิรูปภารกิจสำคัญของประเทศที่มีผลกระทบต่อคนทั้งมวล ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศ ที่มุ่งหมายให้มีการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงองค์กรและภารกิจที่สำคัญของประเทศ รวมถึงภารกิจด้านการศึกษาด้วยนั้น จึงได้กำหนดบทบัญญัติที่ต้องการให้ดำเนินการปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาของประเทศไว้ด้วย เพื่อให้ การระดม การจัดสรร การบริหาร และการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาไปผลักดันและหนุนเนื่องการปฏิรูปการศึกษา ทุก ๆ ส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 ข : 99)

ประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ตามรายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน ที่ได้นำเสนอว่า ปัญหาหลักของการศึกษาไทยประการหนึ่ง ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ประเทศไทยลงทุนเพื่อการศึกษาประมาณ ร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งไม่น้อยนักเมื่อเปรียบเทียบกับอีกหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น หรือเกาหลี แต่การบริหารงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้วยสายบังคับบัญชาหลายระดับการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ทำให้งบประมาณที่จัดสรร ไปถึงผู้เรียนน้อย เพราะไปติดอยู่ที่การบริหารงานในระดับชั้นต่าง ๆ โดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณยังไม่สามารถกระจายไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพสถานศึกษาแตกต่างกันไปด้วย โอกาสที่เด็กจะได้รับ การศึกษาอย่างมีคุณภาพจึงไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณการศึกษาไปยังระดับการศึกษา ต่าง ๆ หรือในระดับการศึกษาเดียวกันแต่ต่างสาขาวิชา หรือสาขาเดียวกัน

การผลิตและการเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ผู้เรียนและสังคมจะได้รับ เช่น การจัดสรรงบประมาณรายหัวแก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเต็มที่ โดยมีได้คำนึงถึงการให้ผู้เรียนร่วมรับภาระในสัดส่วนที่เหมาะสมทั้ง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรงมาจากการศึกษาระดับอุดมศึกษานี้ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสในสังคมและการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 10-11)

อย่างไรก็ตามหน่วยงานทางการศึกษาได้มีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยให้ความสำคัญต่อการระดมทรัพยากรว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ให้การสนับสนุน เพราะการศึกษาที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลางเพียงอย่างเดียวจะมีประสิทธิภาพไม่ได้ ประชาชนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของและอุปถัมภ์โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุน โรงเรียน โรงเรียนหรือสถาบันทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีแนวทางที่จะนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งนักการศึกษาระดับสูงมีความเห็นสอดคล้องทำนองเดียวกัน กล่าวคือ “เนื่องจากมีทรัพยากรจำกัดจึงต้องระดมสรรพกำลังในด้านต่าง ๆ ทั้งในหน่วยราชการ กลุ่มชาวบ้าน และเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากที่สุด โดยร่วมมือประสานกัน” การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียน อาจเป็นสะพานเชื่อมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้เป็นอย่างดี (กรมสามัญศึกษา. 2545 : 207)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 รับผิดชอบภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดหนองคาย มีสถานศึกษา จำนวน 182 โรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ มีข้อจำกัดด้านปัจจัยในการบริหารจัดการครูไม่ครบชั้นในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่ครบตามกลุ่มสาระ ครูผู้สอนไม่ตรงตามวิชาเอก ขาดงบประมาณ ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2549 : 4-6) งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรให้แก่โรงเรียนค่อนข้างน้อย เช่น ปีงบประมาณ 2549 ภาคเรียนที่ 2/2548 ระดับก่อนประถมศึกษา หัวละ 300 บาท ระดับประถมศึกษา หัวละ 550 บาท ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หัวละ 900 บาท ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หัวละ 1,350 บาท งบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการ

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2/2548 ระดับประถมศึกษาห้วละ 230 บาท ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หัวละ 625 บาท (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2549 : 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จึงได้กำหนดภารกิจสำคัญในการระดมทรัพยากรเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

1. การสร้างเครือข่ายการศึกษากับเอกชนและชุมชน โรงเรียนภาคเอกชนและชุมชนร่วมกันพัฒนาการศึกษาทั้งการช่วยสอนนักเรียน โดยตรง การพัฒนาครู การสนับสนุนโรงเรียน ตลอดจนการให้ชุมชนมาใช้บริการของโรงเรียน

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา

2.1 จัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ระดมการสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนาคุณภาพจากทุกภาคส่วน
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2548 ค : 19-21)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความเห็นสอดคล้องและแตกต่างกันในรายละเอียด เช่น พนมศักดิ์ สุคันธา (2549 : สัมภาษณ์) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ได้ให้ความเห็นไว้ว่า เนื่องจากมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนมาก ความต้องการสนับสนุนด้านการเงินสำหรับการศึกษาและการพัฒนาการศึกษามีค่อนข้างสูง ทรัพยากรที่รัฐบาลจ่ายเพื่ออุดหนุนการศึกษามีค่อนข้างจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน เป็นความจำเป็นของโรงเรียนที่จะต้องเสาะแสวงหาทรัพยากรเพิ่มเติมจากแหล่งอื่น ๆ ท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นแหล่งใกล้ชิด โรงเรียนที่อาจให้ความสนับสนุนทางด้านนี้ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ ปกครอง พงษ์ญาติ (2549 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ให้ความเห็นว่า การใช้แหล่งทรัพยากรของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเงิน สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ ความร่วมมือหรือกิจกรรม เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ประสบผลสำเร็จในบางท้องถิ่นเท่านั้น ขณะที่เชิดพงศ์ ราชปองขันธุ์ (2549 : สัมภาษณ์)ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ให้ความเห็นว่า สิ่งต่าง ๆ หรือทรัพยากรในท้องถิ่นยังอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการเสริมประสบการณ์

การเรียนรู้ของเด็กในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เช่น การใช้บุคคลในฐานะวิทยากรในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งในเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีทรัพยากรท้องถิ่นมาก แต่ยังมีการนำมาใช้น้อย ขณะที่ ไพบุลย์ นาคเสน (2549 : สัมภาษณ์) ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 อยากให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เพราะจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ทำให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามแผน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ น้าฝน ชาจินดา (2549 : สัมภาษณ์) ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ให้ความเห็นว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่มีดำเนินการอย่างจริงจัง ต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดในการประสานงาน และให้ข้อมูลแหล่งทรัพยากร

ปัจจัยที่มีสำคัญต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 19) ดังนั้นสถานภาพของบุคลากรในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกัน ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกสถานศึกษา อาจจะมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาแตกต่างกัน ดังผลการศึกษาของ วิวัฒน์ ผาวันดี (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนกับบุคลากรภายนอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมพงษ์ เทียกทุม (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนมาจากภายในกับภายนอกสถานศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของสถานศึกษาที่แบ่งตามจำนวนนักเรียนนั้น เป็นตัวกำหนดจำนวนบุคลากร และจำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรร รวมถึงที่ตั้งของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดเล็กตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็กหรือในชนบท สอดคล้องกับผลการศึกษาของ

สมาน เรื่องฤทธิ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ออดศักดิ์ ชาติเก็ม (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสถานศึกษากับ สถานภาพ หรือตำแหน่ง ต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ ฎมา คล่องแคล่ว (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาศสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับ โยภา ศรีงาม (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน สรุปได้ว่า สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดของสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน หรือมีผลร่วมกันต่อระดับของการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน กำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่ม ประสิทธิภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานกับขนาดของสถานศึกษา ที่มีต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ **สถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อ

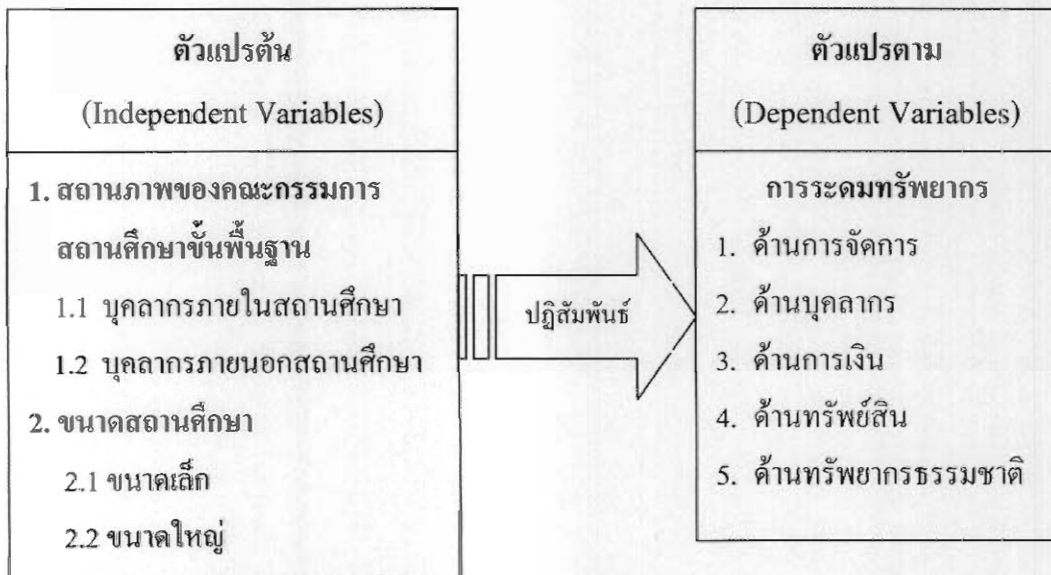
สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับขนาดของสถานศึกษาที่มีต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา รายด้านและรวมทุกด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ตามแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้

คำถามการวิจัย
1. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ดำเนินการอยู่ในระดับใด ทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน
2. มีปฏิสัมพันธ์หรือไม่ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับขนาดของสถานศึกษาที่มีต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน
3. มีข้อเสนอแนะอะไรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 182 โรงเรียน จำนวน 1,980 คน แยกเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา จำนวน 364 คนและบุคลากรภายนอกสถานศึกษา จำนวน 1,616 คน รวมทั้งสิ้น 1,980 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากร ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มตามอำเภอ แล้วแบ่งชั้นตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 324 คน

3. ตัวแปร (Variables)

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดสถานศึกษา

3.1.1 สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็น

- 1) บุคลากรภายในสถานศึกษา
- 2) บุคลากรภายนอกสถานศึกษา

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา แยกเป็น

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
- 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการจัดการ
- 3.2.2 ด้านบุคลากร
- 3.2.3 ด้านการเงิน
- 3.2.4 ด้านทรัพย์สิน
- 3.2.3 ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกสถานศึกษาร่วมสนับสนุนและส่งเสริมในกิจการใด ๆ และเข้ามามีส่วนร่วมในแสวงหาทรัพยากรเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมสำหรับผู้เรียน

ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านทรัพย์สิน และด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

1.1 **ทรัพยากรด้านการจัดการ** หมายถึง กฎระเบียบ นโยบาย แผนงาน โครงการหรือวิธีการที่จะใช้ดำเนินการบริหารจัดการ การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาตาม ลักษณะหรือสภาพทั้งเป็นเอกเทศและเป็นอิสระจากระบบอื่น

1.2 **ทรัพยากรด้านบุคลากร** หมายถึง บุคคลต่าง ๆ ในชุมชนนั้นและบุคลากร ในท้องถิ่นอื่นที่ได้รับเชิญมาร่วมจัดการศึกษากับ โรงเรียน เช่น นักวิชาการ เจ้าของสถาน ประกอบการ ผู้นำชุมชน ผู้รู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา องค์กรเอกชน เป็นต้น

1.3 **ทรัพยากรด้านการเงิน** หมายถึง ทรัพยากรในรูปของเงินทั้งทางตรงและ ทางอ้อมจากผู้บริจาคจากผู้ที่ต้องการสนับสนุนและเงินที่โรงเรียนได้มาจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อใช้ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.4 **ทรัพยากรด้านทรัพย์สิน** หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ที่ดินและ สิ่งก่อสร้างตลอดจนนวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการระดมมาจากบุคคล องค์กร มูลนิธิ ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 **ทรัพยากรทางธรรมชาติ** หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ป่าไม้ พืช แร่ สัตว์ ภูเขา ฯลฯ ที่โรงเรียนนำมาใช้ในการจัดการศึกษา

2. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียนทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2549

3. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3** หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีที่ตั้งอยู่ในเขต อำเภอบึงกาฬ อำเภอบึงค้ำ อำเภอบึงโขงหลง อำเภอเซกา อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล

4. **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการที่มีสถานภาพมาจากบุคคลภายในสถานศึกษา และคณะกรรมการที่มีสถานภาพ มาจากบุคลากรภายนอกสถานศึกษา

4.1 **บุคลากรภายในสถานศึกษา** หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในสัดส่วนของผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้แทนครูหรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน

4.2 บุคลากรภายนอกสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในสัดส่วนของผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่มีขนาดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย โรงเรียน 2 ขนาด ดังนี้

5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทุกแห่ง ที่มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 300 คน

5.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทุกแห่ง ที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

6. ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การมีอิทธิพลร่วมกัน หรือมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน หรือมีผลร่วมกัน ระหว่างขนาดสถานศึกษาและสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ต่อระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวางแผน กำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป